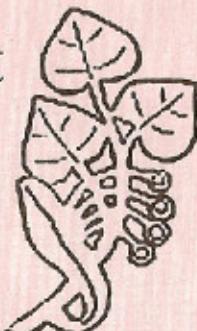

V DUCHU TRADIC SOKOLOVA A DUKLY...

S polečnost
L udvíka
S vobody

www.sls.ludviksvoboda.cz

INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ

ODBOČEK SPOLEČNOSTI LUDVÍKA SVOBODY HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY A STŘEDOCESKÉHO KRAJE

ČÍSLO 02

DUBEN 2012

ROČNÍK 02

CENA 10 KČ

Hroznatín - 116. výročí narození Ludvíka Svobody

V sobotu 26. listopadu 2011 při
příležitosti 116. narození armádní-
jeho odboček

Z obsahu...

Hroznatín - 116. výročí narození Ludvíka Svobody	1
Z jednání Pražské odbočky SLS ...	1
Konference k 70. výročí... ...	1
Rozhovor s předsedou	2
Generálovo jubileum	2
Z publikace „Ako išli roky“	2
Bojový křest československých žen u Sokolova	3
Běloruští veteráni navštívili Prahu ...	4
Rok 2012 v činnosti pražské odbočky	4
Informace o jubileích	4

* * *

Z jednání pražské odbočky Společnosti

Dne 26. ledna 2012 proběhla výborová schůze odbočky SLS Praha, na kterou byli pozváni navržení členové odbočky splňující podmínky „kategorie veterán“, a v závěru jednání byl konstituován „Klub veteránů“ (dále jen klub). Členové byli vybráni a navrženi v souladu s programovými dokumenty přijatých v roce 2011.

V preambuli zhodnocení příprav na zpracování kritérií pro výběr členů „klubu“ a jeho další koncepce, výbor Odbočky SLS hl. m. Prahy pozitivně zhodnotil tvůrčí činnost br. plk. v. v. Prof. JUDr. Zbyňka Kiesewettera, DrSc. Dále br. Kiesewetter přednesl na jednání rozšířeného výboru návrh k přijetí podmínek a zaměření Klubu veteránů, který byl jednomyslně přijat. Vše uvedený „klub“ je organickou součástí členské základny pražské odbočky. Kritéria, která by navrhovaní účastníci měla splňovat, byla v připravném období rovněž konzultována s předsedou Česko-ruské společnosti a Klubem Rusko.

Podmínka pro navržení účastníků klubu je, že musí splňovat kritéria, že se zúčastnil odboje proti fašistickým jednotkám, dleto účastníci za-

1.) Realizace osobních medailonků zejména válečné a odbojové činnosti proti fašistickým jednotkám a počátku vzniku, budování československé armády od roku 1945.

Válečné vzpomínky a další činnost budování armády od roku 1945, které budou využívány zejména při besedách s mládeží, dále pak publikována v Informačním zpravodaji pražské odbočky.

2.) Iniciativa bude dále směrovat ke vzniku knihovny Ludvíka Svobody (s orientací na výše uvedenou činnost a ke konkrétním osobám).

3.) Aktivní účast a osobní vystoupení členů klubu v dubnu 2012 k sedmdesátému výročí vzniku československé vojenské jednotky v Sovětském svazu.

4.) Aktivní účast členů klubu v součinnosti s dalšími členy pražské odbočky s oslavou Dne armády v roce 2012.

5.) Realizace filmových představení souvisejících s historickým vznikem a působností Československé armády (akce proběhnou v říjnu a listopadu 2012).

6.) Organizování dalších akcí

ho generála Ludvíka Svobody se v jeho rodné obci uskutečnilo vzpomínkové setkání, které organizovala Společnost Ludvíka Svobody pod záštitou jeho dcery paní prof. ing. Zoe Klusákové-Svobodové.

Mezi přítomnými hosty a delegaci byl senátor Josef Jonáš, předseda ÚV Českého svazu bojovníků za svobodu (dále ČSBS) plk. v. v. ing. Jaroslav Vodička, místopředse-

z Prahy, Pardubic, Brna a Ostravy.

Setkání se zúčastnili i mladí z Klubu vojenské historie z Jihlavы, Ostravy a členové aktivních záloh Armády České republiky

da ČSBS plk. let. v. v. Pavel Vranšký, představitelé Klubu českého pohraničí (dále KČP) Znojmo a Havlíčkův Brod, místopředseda Národní rady KČP Stanislav Bršlina, přímí účastníci boje za osvobození Československa brigádní generálové v. v. ing. Miloslav Masopust a Alexandr Beer, starostové Hroznatina, Nového Telečkova, Starče, Hostěradic, členové představenstva Společnosti Ludvíka Svobody (dále

ročí narození Ludvíka Svobody).

Při zahájení shromáždění zástupci delegací a hosté položili věnce a kytice květin k pamětní desce na rodém domě Ludvíka Svobody.

ky s jejich předsedou mjr. Arnoštem Líbezným.

Přítomni byli také turisté z Klubu českých turistů, kteří již po páté absolvovali patnáctikilometrový pochod u příležitosti vý-

a institucí. Za aktivní přínos pro činnost SLS byli některí hosté oceňeni pamětní medailí Ludvíka Svobody.

V diskusi několikrát vystoupila Z. Klusáková-Svobodová, která mimo jiné poukázala na těžké chvíle rodiny za nacistické okupace, kdy se ukryvala před gestapem u statečných a obětavých lidí z obce Hroznatín, Nový Telečkov a Džbá-

Poté se další program setkání uskutečnil v prostorách domu, kde mimo jiné promluvil předseda ČSBS J. Vodička, brigádní generálové v. v. A. Beer a M. Masopust a představitelé delegací

nice i o zatčení gestapem jejího bratra Miroslava Svobody.

Po ukončení shromáždění si ještě účastníci mohli prohlédnout výstavku účasti československých žen ve vojenských útvarech sboru Ludvíka SVOBODY za 2. světové války.

Všichni účastníci tohoto shromáždění se loučili s pocity velmi pěkného prožití vzpomínek na Ludvíka Svobodu, jeho rodiny a organizace setkání.

kým jednotkám, dalej učasníci zahraničních jednotek, kteří aktivně působili jako příslušníci ozbrojených sborů ve Slovenském a Pražském povstání. Dále se kritérium (veterána) váže k příslušníkům Československé armády od roku 1945 s angažovaným podílem na vznik, výstavbu a její bojeschopnost. V čele Klubu veteránů je tzv. rada klubu. Členové rady klubu byli navrženi výborem po konzultaci s členy pražské pobočky a s navrhovanými veterány klubu. Do Rady klubu veteránů byli zvoleni: bratři plk. v. v. Heřkovič, plk. v. v. prof. JUDr. Kiesewetter, DrSc.; plk. v. v. Přibyl a pplk. v. v. PhDr. Svoboda s tím, že odpovědnost za činnost KV má člen pražské odbočky SLS gen. mjr. v. v. ing. Štecha.

Programové cíle klubu vycházejí z hlavních směrů činnosti Společnosti Ludvíka Svobody, zejména však její pražské odbočky. V této souvislosti je nutno zvýraznit další konkrétní činnost Klubu veteránů v těchto směrech:

6.) Organizování dalších akcí klubu a přátelské setkání veteránů v prosinci 2012.

K bližší informaci členů Společnosti Ludvíka Svobody uvádíme jmenný seznam členů Klubu veteránů odbočky SLS hl. m. Prahy. Jde o generály a důstojníky ve výslužbě jak ze zahraničních, odbojových a jiných složek Československé armády. Jde o bratry a sestry SLS - Alexandra BEERA, Petra BROCHA, Adolfa BURGERA, Vladimíra DUFKA, Michala FEDORKA, Věru HOLUBOVOU, Jindřicha HEŘKOVIČE, Zbyňka KIESEWETTERA, Zoe KLUSÁKOVOU-SVOBODOU, Irenu MAĽÍNSKOU, Borise MARTIROSJANA, Jozefa NÁLEPKU, Václava PŘIBYLA, Adolfa SVOBODU, Františka ŠADKA, Františka ŠTEFKU, Jaroslava ŠTECHA, Karla RUSOVA.

(Podklady z jednání výborové schůze z ustavení Klubu veteránů, pražské odbočky zpracoval: pplk. v. v. JUDr. Radomír Hrabec)

KONFERENCE

k 70. výročí budování čs. vojenské jednotky v Buzuluku

Společnost Ludvíka Svobody spolu s Vojenským historickým ústavem, Sdružením zahraničních vojáků při ČSBS a Národním archivem, koná dne 3. dubna 2012 v konferenčním sále Domu armády Praha, konferenci u příležitosti 70. výročí budování čs. vojenské jednotky v SSSR.

Na programu jednání je vystoupení PaedDr. Jindřicha Marka z VHÚ Praha na téma „Oranská skupina – vojáci Republiky“, doc. PhDr. Františka Hanzlíka, CSc. z Univerzity obrany Brno, na téma „Vznik 1. čs. samostatného polního praporu...“; doc. PhDr. Jozefa Bystrického, CSc. z VHÚ Bratisla-

va, na téma „Na cestě k Sokolovu“ a plk. v. v. PhDr. Karla Richtera, CSc., předsedy Klubu autorů literárních faktů, na téma „Místo Ludvíka Svobody v dějinách čs. vojenského odboje“.

V další části programu konference bude organizována diskuse k výše uvedeným referátům jak ze strany přímých účastníků bojů za 2. světové války v SSSR, tak i ostatních přítomných.

V průběhu konference budou předány pamětní medaile Ludvíka Svobody.

Oprůběhu a výsledcích konference budeme informovat v příštím čísle Informačního zpravodaje.

ROZHOVOR S PŘEDSEDOU...

V návaznosti na životní jubileum předsedy Společnosti Ludvíka Svobody jsme genpor. v.v. Ing. Jozefa Činčára požádali o rozhovor.

Bratře předsedo, vracíme se k Tvému nedávnému životnímu jubileu. Jak jsi jej prožíval?

Je nepředstavitelné, jak léta letí. Platí to o mé dosavadní životní pouť. Díky své životní družce Mirece a mé rodině jsem se dožil téhož jubilea v relativně dobré zdravotní kondici. Těší mě, že spolu se mnou a rodinou si toto jubileum kromě mých přátel připomenula i naše společnost a její odbočky. Okamžiky strávené v kolektivu brněnské odbočky, stejně tak jako v takovémto kolektivu pražské odbočky jsou pro mne nezapomenutelné a díky za ně.

Před sedmi léty jsi založil vzpomínkovou Společnost Ludvíka Svobody. Co Tě k tomu přivedlo?

Po převratu v roce 1989 se stupňovaly útoky na různé osobnosti našich dějin a mezi nimi také na armádního generála Ludvíka Svobodu, s nímž mne spojovala i společná bojová cesta. Zneklidňovalo

Pražská odbočka SLS si v listopadu minulého roku připomněla významné životní jubileum předsedy Společnosti Ludvíka Svobody gen.por. v.v. Ing. Jozefa Činčára.

Generál J. Činčár se narodil dne 14. listopadu 1921 v Topolenech na Zemplínsku v malorolnické rodině. Tomu odpovídající bylo i jeho dětství ve vlastenecké rodině.

Jako mladý se zúčastnil závěru války při osvobození naší vlasti v rámci Prvního československého armádního sboru v SSSR, odkud byl přeřazen k První československé letecké smíšené divizi, která se formovala v polském Przemysli. Konec války ho zastihl právě v Polsku. Do osvobozené vlasti se vrátil přes nynější Mošnov po osvobození Prahy. Následně sloužil v Československé lidové armádě spolu se studiem, mimo jiné i na sovětských vojenských školách. Dosáhnul významných postavení ve vojenské hierarchii.

Byl náčelníkem oddělení bojové přípravy Velitelství letectva (1951-1953), náčelníkem štábů Československého vojenského letectva (1952-1955), náčelníkem štábů le-

tectva a protivzdušné obrany státu (1959-1961), velitelem 2. Sboru protivzdušné obrany státu (1961-1964), zástupcem náčelníka Operační správy Generálního štábů (1964-1968), vedoucím pracovníkem Odboru obrany a bezpečnosti Předsednictva vlády (1968-1969), vojenským a leteckým přidělencem v Moskvě (1973-1978), místopředsedou ÚV SVAZARMU (1978-1983). V březnu 1983 byl přeřazen do zálohy a důchodu. Neleze v této souvislosti ponechat stranou jisté politické peripetie s tím související. Tomu odpovídající byla i různá následná, zpravidla dělnická zaměstnání. Provázel ho i nejednoduchý osobní život.

Dlužno uvést, že na své životní cestě zůstal věrný vlasteneckému odkazu naší země a nemálo se i přičinil o prosazování historické pravdy o jejím vývoji. Je dlouholetým členem a funkcionárem Českého svazu bojovníku za svobodu, Československé obce legionářské a dalších vlasteneckých institucí. Nemalé zázemí má nejenom v Čechách, na Moravě, ale i na Slovensku. V zemích bývalého Sovětského svazu, stejně tak jako v dalších zemích má nemálo přátel v souvislosti s jeho angažovanou podporou slovanského spojenectví a vlasteneckví. Tomu odpovídající je i řada tuzemských a zahraničních vyznamenání a jiných ocenění.

Mimořádný vztah k armádnímu generálu Ludvíku Svobodovi jej přivedl k tomu, že v říjnu 2004 založil spolu s dalšími Společnost Ludvíka Svobody, jejímž cílem je zachovat památku na tohoto velkého člověka a vlastence. Úspěšné aktivity této společnosti jsou tedy i výsledkem jubilantovy práce.

(plk. v.v. prof. JUDr. Zbyněk Kiesewetter, DrSc.)

to nejenom mne, ale i další, kteří s ním prošli bojovou cestu druhé světové války. Tehdy jsem došel k závěru, že je žádoucí na obranu jeho jména a tím i dosavadního společenského vývoje soustředit lidi stejněho smýšlení. Za podpory rodiny jmenovaného, zejména sestry Prof. Ing. Klusákové, CSc., a některých společenských organizací, jako byla Česko-ruská společnost, historická skupina Prvního armádního sboru v SSSR při Československé obci legionářské tady došlo k realizaci uváděné myšlenky.

Spolu s některými z těch, kteří byli u vzniku společnosti, bylo vytvořeno zázemí, které reprezentuje v současné době členskou základnu s několika stovkami členů, kromě nejednoho města a obce, které se staly kolektivními členy společnosti. Jsem rád, že příkladná iniciativa je tady v práci takových odboček v Brně, hlavním městě Praze, Kroměříži a Pardubicích. Vítám tuto iniciativu související se vznikem nových odboček, jako je tomu v současné době ve Středočeském kraji.

Jaký je Tvůj názor na obsahové zaměření práce společnosti pro rok 2012?

Osobně se domnívám, že hlavní směry činnosti naší společnosti jsou dány jejími zakladatelskými dokumenty odpovídajícími způsobem modifikovanými na předpokládané dobové události, to platí i pro tento rok.

V současné době, více než kdy jindy, se setkáváme v médiích s překrucováním názorů na historický vývoj naší země a na druhý odboj.

Nemyslís si, že by tady bylo třeba víc pozornosti věnovat v práci společnosti i tomuto druhu práce, zvláště mezi mládeží?

Ve vzpomínáncích zakladatelských dokumentech společnosti je odpověď na tuto otázku. Práce to-

danou problematikou zabývá. S předchozím starostou a dnešním senátorem Mgr. Malým bylo v téže souvislosti jednáno, aby uváděná idea našla svůj odraz v umístění busty Ludvíka Svobody u jeho kroměřížského hrobu. Pokud vím, člen naší společnosti akademický sochař br. Pangrác je připraven se tohoto díla ujmout. Další kroky jsou tedy odvísle od projednání v orgánech společnosti. V téže souvislosti si nedopustím poznámku, že podle mého názoru nastal čas, abychom se pokusili umístit odpovídající pamětní desku v Praze, kde nás velitel žil a zemřel. Jiní jeho spolubojovníci, jako kupříkladu generál Klapálek takovou desku mají.

Naše společnost má, jak je zřejmé, poměrně širokou členskou základnu v regionech. V poslední době tu je zvýšený zájem tohoto druha na Slovensku. Jaký je Tvůj názor na tuto problematiku?

Vzhledem ke svému původu mě těší podobný zájem. Máme na Slovensku jednu působící organizaci, kterou je kolektivní členství města Svidník. Vím však, že zvláště při opakujících se dukelských setkáních se uváděné názory znova a znova objevují. V tomto směru má naše společnost mimořádnou podporu u slovenského prezidenta, ministra obrany a tamních odbojových organizací. Dávám proto v úvahu, zda by se představenstvo a další orgány společnosti neměly danou problematikou zabývat.

Jaká jsou, bratře předsedo, Tvá přání pro rok 2012?

Přeji naší společnosti a jejím odbočkám a všem našim členům a jejich rodinám, další rozvoj cílů, které jsme založili v našich programových dokumentech. Spolu s tím pak odpovídající pohodu v životě i přes nelehkost doby, ve které se nacházíme. (ZK)

Z PUBLIKACE „AKO IŠLI ROKY“

Ked' sa pozriem späť na svoju životnú pút', musím konštatovať, že som mal celý život šťastie. Nielen že som mal milujúcich a múdrych rodičov, ale prežil som i krásne detstvo a mladosť, plné hier a radostí, vyštudoval som na michalovskom gymnáziu, ktoré mi dalo solidne základy vo všeobecnom vzdelení.

Splnila sa i predpoved' môjho otca, že budem generálom. Dosiahol som bez akejkoľvek protekcie najvyššie hodnosti a funkcie v armáde až po zástupcu ministra národnej obrany.

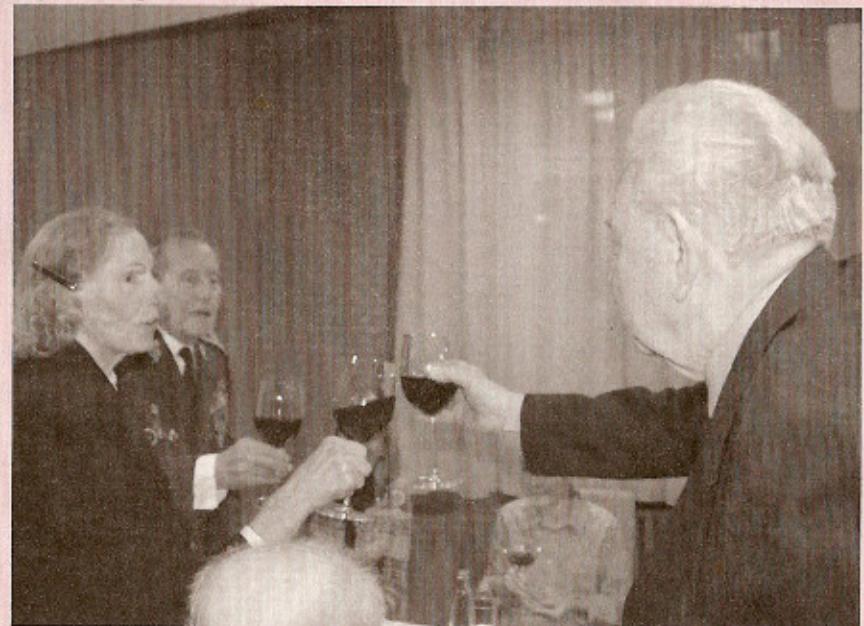
Moje prvé manželstvo sa sice nevydarilo, zato ale to druhé mi prinieslo šťastie a dve deti, z ktorých mám radosť.

Na svojej životnej ceste som stretol mnoho vynikajúcich priateľov a známych, žien od šiciek až po národné umelkyne. Všetky boli nielen krásne, ale i solídne.

Svetol som i mnoho významných osobností. Zo všetkých si ale najviac cením nášho veliteľa 1. československého armádného zboru v ZSSR a prezidenta ČSSR armádného generála Ludvíka Svobodu.

Na záver môjho života, ked' po smrti ženy sa zdaľo, že je všetkému koniec a už nič dobrého ma v živote nečaká, stretol som ženu Mirku, ktorá svojou vitalitou, pracovitosťou a optimizmom dala môjmu životu nový zmysel.

(Vydal Dom Matice Slovenskej a Zemplínska spoločnosť Michalovce, 2006)

BOJOVÝ KŘEST ČESkoslovenských žen u Sokolova

(Pokračování z minulého čísla)

Dne 3. března 1943 dorazil celý prapor k řece Mži jižně od Charkova. Noční pochod byl dlouhý 40 km, navíc byla jednotka znepokojována německým letectvem. Ženy šly mléky a nereptaly. Věra Tichá hovoří o stále usměvavé spojařce Růženě Biňákové a o redaktorce Matyldě

Osobní zodpovědnost za přijetí žen do jednotky, vzal na sebe velitel podplukovník Ludvík Svoboda i přes námítky min. obrany v Londýně

Braunové, která nesla kufříkový psací stroj a cestou nadávala na nepřítele. Mladické sanitářce Janině Malinské bylo zle, měla horečky a lizala sny. Byla vážně nemocná, měla záňet pohrudnice, ale přesto pochodovala s ostatními. Zeela v pořádku nebyla také Jarmila Kaplanová. Při několikadenném cvičení jí v Buzulučku omrzl palec, který stále hnisl. Jarmila Halbrštátová-Kaplanová vzpomíná: „Doktor Široký mi chtěl palec operovat, ale já nechtěla, protože to bylo krátce před odjezdem jednotky na frontu! Tak jsem chodila denně na převazy. Když jsme od-

Alena Vitáková

noviště hněd za řekou naproti Sokolovu. Ke každé rotě patřila také zdravotní hlídka, která byla tvořena výhradně ženami, lékaři pak byli muži. U první roty se nacházel dr. Armin Scheer-Široký, na štábě to byl ještě šéflekař praporu dr. František Engel

Králová (velitelka), voj. Gréta Goldmannová a sestry voj. Anna Ackermannová a voj. Richarda Wechsbergová. Od minometné roty byla hlídka posilena o nerozlučné kamarádky, voj. Marii Pišlovou a Grétou Olšanovou. Jako kuchařka byla přidělena voj. Frída Vitriolová. Jako jediná odstřelovačka zde vystoupila voj. Marie Ljalková.

3. pěší rota v Mirgorodu: zdravotnická hlídka; svob. Vlasta Pavlánová (velitelka), voj. Ida-Jetty Davidovičová, voj. Janina Malinská, voj. Broňa Brücknerová, voj. Markéta Singerová a voj. Anna Kakutová (zůstala s částí praporu ve Valjukách). Z pomocné roty byla přidělena ještě voj. Ludmila Matušková, voj. Anna Ptáčková a voj. Jarmila Kaplanová. U kuchyně pomáhala voj. Gertruda Raweková-Borská.

Kulometná rota: zdravotnice voj. Adéla Fischlová, kuchařka voj. Sára Weberová.

Minometná rota: zdravotnice des. Anna Benešová.

Pomocná rota: Ze sanitářek zůstala voj. Lydie Obstová, ve velitelské četě zde jako písářka a redaktorka polních novin působila svobodnice Matylda Braunová a od zdravotní čety sem byla přidělena svob. Margita Kovalová. Ještě zde byla nasazená voj. Valentina-Vanda Biněvská jako zdravotnice a pozorovatelka. Spojovací četa ve svých řadách měla také jednu ženu – telefonistku voj.

Nejmladší příslušnice 1. polního praporu „koťata“ po bitvě u Sokolova 1943

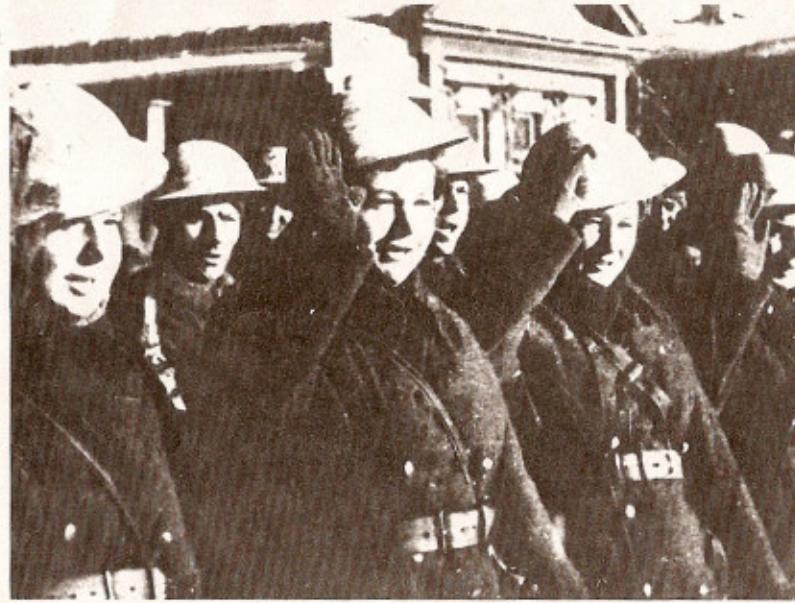
raněné Čechoslováky do bezpečí. Také prý byla za svou pomoc od německých tankistů zbita. Další sokolovské obyvatelky spolu s muži za bojů o vesnici pomáhaly vynášet raněné a některé dokonce jako ošetřovatelky poskytovaly raněným první pomoc, jako např. zdravotní sestra Anastasia Tichonovna Karelava. Tato mladá maminka chtěla před bojem odejít kvůli svému dvouletému synkovi, nakonec však nestihla odejít, zůstala a ošetřovala raněné nejprve v Taranovce a potom v Sokolovu. „Třeba přiznat, že nám v prvním boji (sokolovské obyvatelky) prokazovaly skutečně neocenitelnou pomoc,“ píše Ludvík Svoboda.

I dívky ze zdravotnické hlídky se připravovaly na boj. Pod vedením lékaře Armina Scheera (později Širokého) si zřídily polní ošetřovnu na kraji vesnice. Sběračky raněných byly připraveny doprovázet vojáky a v případě nouze jim poskytnout první pomoc a odtáhnout je do bezpečí. Dokonce byly Danuta Čermáková, Rita Nováková a Věra Růžičková z důvodu nedostatku mužstva stavěny i jako strážní hlídky. Zdravotnice se chovaly velice klidně a vyrovnaně, čímž muže uklidňovaly a znemožňovaly jim tak iakkoli projec-

la denně na převazy. Když jsme odjížděli, tak mi doktor Široký poradil, abych si vzala větší válenky a vycpalá si je... kvůli tomu všemu mi potom kus palce museli amputovat.“

Právě na těchto dvou ženách je velice dobře vidět, jaká byla morálka žen a celého praporu. Chtěly přispět i za cenu nevratného zničení jejich vlastního zdraví. Janina Malínská byla po Sokolovu vyřazena z aktivní služby kvůli chronické plicní chorobě, která se jí nevyléčením vytvořila, a Jarmile Kaplanové museli amputovat část prstu. Nutno podotknout, že obě mohly kdykoli svůj stav nahlásit a vyhnout se tak bojovému nasazení, avšak neučinily tak.

Přísaha příslušnic 1. praporu v Buzuluku, které se rozhodly odejet s jednotkou na frontu

Na pozicích bylo rozhodnuto, že 1. rota zaujme předsunutou obranu v Sokolově, 2. rota bude hájit ves Artuchovku – levé křídlo obrany a 3. rota obsadila prostor u obce Mirgorod – pravé křídlo obrany.

Velitelství obsadilo hájovnu za Artuchovkou, na stejném místě se usídlila osvěta. Spojení měli své sta-

Nástup žen v Buzuluku

novin a pozorovatelka. Zastoupení jednotlivých žen v praporu bylo následující:

1. pěší rota v Sokolovu: zdravotnická hlídka: čet. Malvina Friedmanová (velitelka), mladičké sestry voj. Filoména, Lydie a Edita Tobiášový, voj. Běla Zlatníková a voj. Františka

Růženou Bihellerovou. V zásobovací četě se nacházela voj. Soňa Bužáková jako likvidátor 1. praporu. (Zůstala ve skupině pro zajištění týlu v Charkově.)

V příštích dnech se tyto ženy zúčastní dnes již legendárních bojů u Artuchovky a Sokolova, což jejich jména bez nadsázkы zapíše do dějin 2. čs. odboje.

ŽENY V PRVNÍ ROTĚ PŘI OBRAÑE SOKOLOVA

Zesílená první rota npr. Otakara Jaroše se do Sokolova přesunula dne 3. 3. 1943, kdy velitel praporu plukovník Ludvík Svoboda vydal v Mirgorodu rozkaz pro obranu. Obec Sokolovo byla určena jako těžiště obrany, proto byla první rota npr. Otakara Jaroše zesílena o podpůrné jednotky a o sovětské dělostřelce. Před Sokolovem zadržovala v obci Taranovka německý nápor dnes již legendární 25. gardová střelecká divize a zvlášť pak 78. gardový střelecký pluk plukovníka Kondratije Vasiljeviče Biljutina, která svým doslova herojským odporem dávala první rotě drahocenný čas na přípravu. Německý nápor se jim podařilo zastavit na celý týden, a to od 1. do 8. března 1943.

Celé dny se v Sokolovu kopaly zákopy, při čemž pomáhaly nejen ženy z roty, ale i místní obyvatelé. Gen. Svoboda po válce vzpomíná na místní děvče Taťánu Gluchovou, která pomáhala kopat zákopy, spolu s rotní kuchařkou Terezou Rufisenovou vařila pro vojáky, v bojích nosila do zákopů střelivo a odtahovala

rovnaně, čímž muže uklidňovaly a znemožnily jim tak jakoli projít strach či nervozitu.

Ještě před útokem Němců na Sokolovo se vyznamenaly Rita Nováková, Věra Růžičková a Danuta Čermáková. Do obce přijížděly saně a povozy s raněnými sovětskými vojáky od Taranovky, takže děvčata měla už před 8. březnem plné ruce práce. Zvláště je v návrhu na vyznamenání chválena Rita Nováková pro svou obětavou pomoc rudoarmějcům. Spolu s dr. Scheerem tak ošetřily na 80 rudoarmějců, který rovněž zajistil jejich odvoz do obce Zmijev, aby se mohl věnovat plně československým vojákům. Pro raněné s velkou ztrátou krve sháněli lihoviny a obvazový materiál.

Předsunuté stanoviště sanitní jednotky bylo těsně před bojem přemístěno do sousedství velitelství roty k sokolovskému kostelíku. Dle vzpomínek Danuty Čermákové-Drnkové to bylo v jedné místní chalupě.

Dne 8. března začal boj o Sokolovo. K obci se po svahu blížily německé tanky a transportéry a okolo 13. hodiny se rozhořely prudké boje. Raněných bylo v několika hodinových bojích mnoho, osádka lazaretu pracovala naplno.

Marie Lastovecká, odstřelovačka.
Po Sokolovu budila zájem reportérů

Malvina Friedmannová vzpomíná na vzplanutí bojů v Sokolově následovně: „...během několika vteřin se Sokolovo ocitlo v ohni. Než jsem stačila dojít ke dveřím (chalupy, kde bylo obvaziště), dům už hořel. Nevěděla jsem, zda je noc či den. Vzduch byl plný černého dusivého kouře, plameny šlehaly, všechno kolem hořelo. Byly slyšet jen výkřiky „Jsem raněn!“, „Nemám ruku!“, pak nářek a chropění. Orientovala jsem se podle zvuku a hledala raněné. Bylo jich tolik, že jsme nevěděli, koho se dříve ujmout. Když tanky přejely, mohla jsem raněným poskytnout první pomoc a vytáhnout je z ohně. Byla jsem tak zaujata prací a tak ohlušena křikem, že jsem neměla ani smysl a ani čas vnímat nebezpečí...“

(Dokončení příště)

Sokolovský kostelík

Běloruští veteráni navštívili Prahu

Ve dnech 24. až 26. listopadu 2011 pobývala v Praze na pozvání pražské odbočky Společnosti Ludvíka Svobody delegace Brestské městské organizace Běloruské společnosti sdružující veterány války.

V průběhu jednání se představitelé obou organizací informovali o charakteru a cílech svých občanských sdružení, metodách a formách práce, o jejich postavení v rámci politických systémů obou zemí.

a 2. odboje, ze spolupráce s partnerškými organizacemi svých zemí.

V průběhu neformální besedy dospěly obě strany k závěru, že bude vhodné zakončit společné jednání podpisem dohody o vzájemné spolupráci v dalším období a tuto oficiálně parafovat v přítomnosti mimořádného a zplnomocněného velvyslance Republiky Bělorus v ČR p. Markoviče V. M. na teritoriu této země.

V dohodě o spolupráci je mj. zdůrazněno, že obě strany budou

kýmkoliv způsobem poškodit ve svých právech druhou smluvní stranu. Budou usilovat o vytváření příznivých podmínek pro rozvoj všeestranné spolupráce při realizaci úkolů společensko-kulturního významu; zabezpečovat podporu programů studia historického a duchovního dědictví národů Běloruské republiky a České republiky; podporovat vzájemnou součinnost při plnění programů vlastenecké výchovy a uctění památky padlých při obraně vlasti.

V diskusních vystoupeních si vyměnili poznatky a zkušenosti z práce s mladšími občany a veterány Velké vlastenecké války

rozvíjet spolupráci na základě principů vzájemného respektování a rovnoprávnosti a zdrží se všech jednání, která by mohla ja-

Strány si budou vyměňovat kulturní a turistické delegace, usilovat o účast představitelů měst Brest a Prahy při významných akcích.

Rok 2012 v činnosti pražské odbočky SLS

Činnost pražské odbočky SLS v r. 2012 vychází z rámcového plánu představenstva SLS, dlouhodobého, programového výhledu, přijatého na shromáždění členů pražské odbočky SLS dne 26. 4. 2011, přihlíží k programové činnosti partnerských organizací, zejména Česko-Ruské společnosti, Klubu českého pohraničí, Slovenského výboru a Českého svazu bojovníků za svobodu.

V I. pololetí 2012 se předpokládá účast členů pražské odbočky SLS na následujících akcích:

V březnu a dubnu 2012 v aktivní účasti při přípravě a průběhu Konference k 70. výročí budování čs. vojenské jednotky v Buzuluku, organizované představenstvem SLS, Vojenským historickým ústavem, Sdružením zahraničních vo-

jáků při ČSBS a Národním archivem.

V květnu 2012 u příležitosti 67. výročí osvobození ČSSR, včetně Prahy, účast na vzpomínkových, pietních akcích na hřbitovech v Praze – Vokovicích (4. 5. 2012), Dejvicích (6. 5. 2012), na Kobylické střelnici (6. 5. 2012), Olšanském hřbitově (9. 5. 2012), u pomníku maršála Koněva (4. 5. 2012).

Předpokládá se i účast členů pražské odbočky SLS na jednodenním zájezdu do Kroměříže na pietní akt

při 67. výročí osvobození ČSSR u pomníku Ludvíka Svobody a jeho rodiny na zdejším hřbitově a hřbitově v Brestu.

V průběhu I. pololetí 2012 mohou se členové pražské odbočky SLS a členové jejich rodiny i jejich zná-

mí zúčastnit vzpomínkových a kulturních akcí pořádaných Ruským střediskem vědy a kultury v Praze – Bubenči, v ulici Na Zátorce 16 (telefon pro informace o měsíčních programech 233-370-479).

V rámci dlouhodobého výhledu činnosti pražské odbočky SLS se předpokládá pokračování v zlepšení vzájemných kontaktů, informovanosti mezi vedením odbočky a jeho členy, v další aktivizaci práce Klubu veteránů při odbočce, spolupráce s Klubem veteránů z Brestu.

O činnosti pražské odbočky SLS, konkrétních akcích v II. pololetí 2012 bude členská základna informována ve 3. čísle Informativního Zpravodaje, jehož vydání předpokládá vedení odbočky a redakce koncem srpna 2012.

INFORMACE O JUBILEÍCH

19. října 2011

80 let

br. ing. Petr BROCH,
genmjr. v. v.,
člen pražské odbočky SLS

24. prosince 2011

90 let

br. ing. František ŠÁDEK,
genpor. v. v.,
zakládající člen
pražské odbočky SLS

19. února 2012

90 let

br. ing. Jan DOUBEK,
zakládající člen
pražské odbočky SLS

15. června 2012

80 let

br. JUDr. Radomír HRABIEC,
pplk. v. v.,
jednatel pražské odbočky
Společnosti Ludvíka Svobody

Vážení čtenáři! K vašim dotazům, kde a jak je možné si INFORMATIVNÍ ZPRAVODAJ Společnosti Ludvíka Svobody zajistit, připomínáme, že všechny objednávky, připomínky, dotazy i své články můžete zasílat na adresu:

SLŠ, Zavadilova 1888/22, 160 00 Praha 6 - Dejvice

*Vydavatel Dr. Milan Havlíček - OREGO, Box 13, 257 26 Divišov
Nevyžádané rukopisy nevracíme. Vyhrazujeme si právo redakčních úprav.
Samizdat * Uzávěrka čísla 6. dubna 2012 * www.sls.ludviksvohoda.cz*